

העמותה להנצחת חילי חיל הקשר והתקשוב
ת.ד. 7289 יהוד'מונטסון, מיקוד 56214 ; פקסי 03 536 3470 ; טל' 03 536 4622

אוקטובר 2018

חידוש פעילות רשת אבינועם, 1947

השבת השחורה, 29 ביוני 1946, שיתקה את פעילות שירות הקשר של ה"הגנה". הפעילות חודשה בהדרגה לאחר מכן. רק בשלהי פברואר 1947 הופעלה מחדש רשת הרדיו הנייחת ליישובים, רשת "אבינועם", באופן מלא.

בתיק 73/74 בארכיון תולדות ה"הגנה" איתרנו את הודעת מטה ה"הגנה" על הפעלתה המלאה של הרשת יחד עם מרשם מקורי של הרשת, ואנו מביאים אותם כמו שהם.

ההודעה כתובה בקודים של אז. "המהנדס" הוא יעקב דורי, ראש המטה הכללי של ה"הגנה", לימים הרמטכ"ל הראשון של צה"ל; "שמשון" הוא יעקב ינאי (יאן), לימים מפקדו הראשון של חיל הקשר בצה"ל; "טנא" הוא שירות המודיעין; "ספריה" היא תחנת אלחוט; "נחלה" היא מחוז; "אחוזת" היא נפה, "ברזלן" הוא הפלמ"ח; "תזכיר" הוא מברק.

מרשם הרדיו משורטט בשיטה הבריטית, שהייתה נהוגה בשירות הקשר עד שלהי שנת 1948, אז עברו למרשמי רדיו בשיטה האמריקאית, כנהוג עד היום. רשת הרדיו פעלה בת"ג, באלחוט מורס. "גדולים" הם תחנות "גדולות" שהיו מבוססות על מקלט מסחרי ומשדר בניה עצמית בהספק של 15 עד 20 ווט. "צברים", ראשי תיבות של "צבי בית'דין רדיו", הם מקמ"שים זעירים בהספק של כ- 10 ווט שנבנו בבית המלאכה החשאי של צבי בית'דין ברחוב ב'יהודה בתל אביב.

מרשם הרדיו מציג תחנה ראשית בתל אביב המפעילה רשת ארצית, וחמש רשתות אזוריות: ירושלים, חדרה (עם רשתות משנה מרוכזות בהרצליה ובאבן יהודה), רחובות (עם רשתות משנה מרוכזות בראשון לציון, באר טוביה וניר עס), חיפה (עם רשת משנה מרוכזת בקרית חיים) ומרחביה (עם רשתות משנה מרוכזות באילת השחר, בית זרע, עין חרוד ונהלל).

תודתנו לארכיון תולדות ה"הגנה".

דניאל רוזן

החל מיום א' 2.3.47 תחודש עבודתו של אבינועם. העבודה תתנהל עם ההגבלות דלקמן:

1. כללי.

אין להשתמש ברשת להעברת חומר שמבחינת דחיפותו אפשר להעבירו בדרך אחרת. כל ההודעות והתזכירים ירוכזו במעונות המרחבים, החטיבות והמהנדס (מוערוך) ובהם ימוין החומר ויוחלט על צורת משלוחו.

2. הסואת התוכן.

אין להזכיר בתזכירים שמות נכונים, כתובות נכונות, מספרי אוטומובילים, מקומות מפגש, שמות נכונים של מפעלים, שמות מוסדות ושמות נכונים של נשק ותחמושת. עובד אבינועם חייב להחזיר לשולח כל תזכיר שבו נזכרים שמות נכונים, כתבות או מספרי אוטומובילים. במקרה זה ישלח התזכיר לאחר חתימה מחדש של מנהל המעון השולח.

3. צנזורה.

בכל מעון יקבע אחד מקציני המטה שיהיה ממונה על מיון החומר ובקורת הסואתו

4. משלוח הבילות על ידי שרותים.

לצרכי הודעות על העברה חומר ממקום למקום על ידי חברות הובלה אין תוכן התזכיר יכול להכיל את שם החברה, שם המקבל והשולח ומהות המשלוח. במקרה זה יש לקבוע מראש סימנים מוסכמים בין השולח והמקבל.

5. נקודות ספר.

נקודות ספר שבהן מכשיר אבינועם הוא הקשר היחידי, רשאיות להשתמש בו לצרכים מקומיים רק למקרי אסון בלבד.

6. מדות דחיפות.

יש להקפיד על ציון מדת הדחיפות של התזכירים. להלן הגדרת מדות הדחיפות והשם שבהן להשתמש בהן:

א. דחוף. ציון זה הוא למטרה בה הבדלים של שעות קובעים לגבי התוכן. יש לדעת שבמקרה זה מפסיק את העבודה ברשת כולה על מנת להעביר תזכיר מיד. השמוש בציון זה - רק במקרים של צורך בפעולה מידית בעקבות תזכיר זה.

ג. בהול. בציון זה יש להשתמש רק במקרה של סכנה. כל תזכיר המסומן באחת ממדות הדחיפות הנ"ל צריך שיהיה חתום אישית ע"י מנהל בדרגה לא נמוכה מ-מ"פ, או מנהל ענף. המנהל החותם יהיה אחראי בחתימתו כי אמנם השתמש במדת הדחיפות הנכונה ויצטרך לתת את הדין במקרה שעבר על סמכותו להשתמש בה.

7. בקרת. בחודש הקרוב יש לשמור, לשם בקורת מרכזית, על ההעתיקים של כל התזכירים היוצאים והנכנסים בספריות הנחלתיות, האחוזות והספריות של הברזלן.

העתיקים: שמרון.

טנא.

דן.

